

CAN

► **Can** yeteneklerimizden bahsederken kullanılır. Türkçe de "**-ebilmek**" ekine karşılık gelmektedir.

- *Johnny can swim. (Tony yüzebilir.)*
- *My mother can speak Chinese. (Babam Çince konuşabilir.)*
- *I can climb that mountain. (Şu dağa tırmanabilirim.)*
- *My brother can play the piano. (Erkek kardeşim piyano çalabilir.)*
- *My students can dance. (Öğrencilerim dans edebilir.)*

► **Olumsuz** bir cümle kurmak, yani yapamadığımız şeyleri belirtmek için ise "**can**" yardımcı fiiline "**not**" olumsuzluk eki getirilir. Kısaca "**can't**" olarak yazılır.

- *Tony can't play volleyball. (Tony voleybol oynayamaz.)*
- *My father can't speak French. (Babam Fransızca konuşamaz.)*
- *I can't skate. (Paten yapamam.)*

► **Soru cümlesi** yapmak için de **can** yardımcı fiil **özneden önce** getirilir.

- *Can you swim? (Yüzebilir misin?)*
- *Can your students speak English? (Öğrencilerin İngilizce konuşabilir mi?)*

► **Can** aynı zamanda **yapılması** ya da **meydana gelmesi muhtemel** şeyler hakkında konuşmak için de kullanılır.

- *The doctor can see you at 3.00. (Doktor sizi saat 3'te görebilir.)*
Yani doktorun sizi görmesi ancak 3te mümkün olacaktır. Daha önce görmesi mümkün değildir.
- *You can not buy flowers at butcher"s. (Kasaptan çiçek satın alamazsınız.)*
Kasaptan çiçek satın almamız mümkün değildir. Bunu da can not ile söyleriz.
- *Sue can come to İstanbul this evening. (Sue bu akşam İstanbul'a gelebilir.)*

COULD AND BE ABLE TO

► **Could** "can" in **geçmiş** zaman halidir. Bütün şahıslar için değişikliğe uğramadan "**could**" olarak kullanılır. Soru yaparken **could özneden önce** getirilir. Olumsuz yapmak için de sonuna **olumsuzluk eki "not"** eklenir. Kısaltması "**couldn't**" olur. Bu cümlelerde her zaman fiilin birinci hali kullanılır.

- *I could swim when I was 4 years old. (Dört yaşındayken yüzebilirdim.)*
- *My father couldn't finish his work last night. (Babam dün gece işini bitiremedi.)*

► Geçmiş zamanda meydana gelmiş ve genel yetenek ifade eden cümlelerde **could** ve **be able to** birbirinin yerine kullanılabilir, aralarında herhangi bir fark yoktur.

- *I could ride a bicycle when I was six. (Altı yaşındayken bisiklet sürebiliyordum.)*

- *Was your grandfather able to drive a car when he was young? (Büyükbaban gençken araba sürebilir miydi?)*

► Fakat geçmişte **bir kereye mahsus** olmak üzere uğraşarak yapılan işlerde **yetenek** ifade etmek için **could** kullanılmaz, **be able to** veya **managed to** kullanılır.

- *The table was very heavy. But the woman was able to lift it. (Masa çok ağırdı ama kadın kaldıracıldı.)*

- *It was so foggy yesterday. Were you able to drive to school? (Dün hava çok sisliydi. Okula arabayla gidebildin mi?)*

Bu iki cümlede **could** kullanılmaz. Çünkü bahsedilen eylemler geçmişte genel olarak yapılabilen şeylerden veya yeteneklerden bahsetmiyor. Yalnızca bir sefere mahsus olan ve engellere rağmen yapılması başarılabilen eylemlerden bahsediliyor.

► **Duyu organlarının** yaptığı fiillerde bir kereye mahsus olsa bile "**could**" aynen "**be able to**" ve "**managed to**" gibi kullanılır.

- *The thief was coming towards my house. (Hırsız evime doğru geliyordu.)*

- *But I could see him through the keyhole. (Fakat ben onu anahtar deliğinden görebiliyordum.)*

- *But I was able to see him through the keyhole. (Fakat ben onu anahtar deliğinden görebiliyordum.)*

Gördüğünüz gibi yukarıdaki iki cümle arasında anlam olarak herhangi bir fark yoktur.

- *Could your grandma hear the strange sounds from the next-door flat last night? (Büyükannen dün gece bitişik daireden gelen garip sesleri duyabildi mi?)*

- *Was your grandma able to hear the strange sounds from the next-door flat last night? (Büyükannen dün gece bitişik daireden gelen garip sesleri duyabildi mi?)*

► Geçmiş zamanda **olumsuz cümle** ve **sorulardaki** yetenekleri ifade etmede **couldn't** veya **weren't/wasn't able to** kullanılır. Olumsuz cümlelerde, "genelde olan işler" veya "bir kereye mahsus olmak üzere yapılan işler" diye bir ayırım yoktur.

- *My brother couldn't swim when he was 10. (Kardeşim 10 yaşındayken yüzemiyordu.)*

- *My brother wasn't able to swim when he was 10. (Kardeşim 10 yaşındayken yüzemiyordu.)*

Gördüğünüz gibi yukarıdaki iki cümle arasında anlam olarak herhangi bir fark yoktur.

- Couldn't the boy open the door this morning? (Çocuk bu sabah kapıyı açamadı mı?)
 - Wasn't the boy able to open the door this morning? (Çocuk bu sabah kapıyı açamadı mı?)
-

► Gelecek zamanda olumlu, olumsuz ve soru cümlelerinde yetenekler sadece "**be able to**" ile ifade edilir. "**Can**" gelecek zaman için kullanılmaz.

- *The teacher wil be able to rest after school. (Öğretmen okuldan sonra dinlenecek.)*
- *I won't be able to read anymore. (Artık okuyamayacağım.)*
- *Will they be able to find the key? (Anahtarı bulabilecekler mi?)*
- *Won't the baby be able to sleep in your room tomorrow night. (Bebek yarın gece odanda uyuyamayacak mı?)*